

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. IX-517 8² STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1118, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 108¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1119, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 248 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1120, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ANTRUOJU³ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1115, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 PAPILDYMO 104¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1116, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 247 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1117, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. IX-517 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1155, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 98¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1156

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. gruodžio 22 d. sprendimo Nr. SV-S-341 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4, 5 ir 6 punktus ir 2021 m. gruodžio 30 d. sprendimo Nr. SV-S-348 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1–5 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 8² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1118 (toliau – įstatymo projektas Nr. 1118), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 108¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1119 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1120 (toliau – įstatymų projektai XIVP-1119 ir Nr. XIVP-1120) tikslui – įtvirtinti draudimą nemokamai dalyti labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius prekių ar produktų pardavimo vietose, siekiant sumažinti šių maišelių naudojimą bei neigiamą poveikį aplinkai, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui juos tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus – įstatymo projekto Nr. XIVP-1118 1 straipsnyje siūloma nustatyti draudimą pardavėjams ir platintojams neatlygintinai dalyti labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius prekių ar produktų pardavimo vietose. Nustatant šį draudimą, turėtų būti numatytos kitos alternatyvos, kokius maišelius ar kitas pakavimo priemones vietoj labai lengvų plastikinių maišelių pirkėjai turėtų galimybę rinktis prekių ar produktų pardavimo vietose sveriamiems produktams supakuoti neatlygintinai. Nesudarius pirkėjams prekių ar produktų pardavimo vietose galimybių rinktis sveriamiems produktams pakuoti kitų alternatyvų, įstatymo projekte

Nr. XIVP-1118 siūlomas draudimas prekių ar produktų pardavimo vietose neatlygintinai dalyti labai lengvus plastikinius pirkinių maišelius gali nulemti prekių, įskaitant būtiniausius maisto produktus, krepšelio pabrangimą (dėl atsiradusios prievolės susimokėti už kiekvieną prekėms susidėti panaudotą labai lengvą plastikinį pirkinių maišelį). Taip pat įstatymo projekte Nr. XIVP-1118 turėtų būti nustatyta draudimo neatlygintinai dalyti labai lengvus maišelius pardavimo vietose sveriamiems šviežios mėsos ir žuvies produktams supakuoti išimtis, nesant tyrimais pagrįstų kitų alternatyvių pakuočių, kurios užtikrintų šių maisto produktų saugą ir higieną, išvengiant kryžminės taršos, ir būtų lengvai perdirbamos. Nustačius šią draudimo išimtį, atitinkamai turėtų būti tikslinamos įstatymų projektų XIVP-1119 ir Nr. XIVP-1120 nuostatos.

2. Pritarti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo antruoju³ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1115, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 104¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1116 ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1117 (toliau – įstatymų projektai Nr. XIVP-1115, Nr. XIVP-1116 ir Nr. XIVP-1117) tikslui – įtvirtinti draudimą tiekti Lietuvos Respublikos vidaus rinkai kosmetikos gaminius, kurių sudėtyje yra mikroplastikų, naudojamų valymui, šveitimui ar siekiant estetinio efekto, tačiau siūlyti Seimui įstatymų projektų Nr. XIVP-1115, Nr. XIVP-1116 ir Nr. XIVP-1117 nesvarstyti dėl šių priežasčių:

2.1. Atsižvelgdama į Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) 2019 m. rugpjūčio 22 d. pasiūlymą ir 2020 m. gruodžio 10 d. bendrą ECHA Socialinės-ekonominės analizės ir Rizikos vertinimo komitetų nuomonę dėl pridėtinio mikroplastiko ribojimų, Europos Komisija rengia pasiūlymą iš dalies keisti visose Europos Sąjungos valstybėse narėse tiesiogiai taikomo 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, XVII priede pateiktą ribojamų medžiagų sąrašą. Planuojama, kad 2022 m. spalio mėnesį dėl šio pasiūlymo Europos Sąjungos valstybėms narėms bus siūloma balsuoti REACH komitete. Prieš priimant apribojimą, jį įvertins Europos Parlamentas ir Taryba.

2.2. Siūlomi kosmetikos gaminių sudėtinių dalių ribojimai turėtų būti nustatomi ne atliekų ar kitos aplinkos apsaugos srities, o produktų reikalavimų ar jų rinkos reguliavimo srities teisės aktuose. Kosmetikos gaminių tiekimo rinkai taisyklės, kurias turi atitikti visi rinkai tiekiami kosmetikos gaminiai, kad veiktų vidaus rinka ir būtų užtikrinta labai gera žmonių sveikatos apsauga, nustato tiesioginio taikymo 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių, kuriame įtvirtinti detalūs draudžiamų ir apribotų naudoti pagal tam tikras sąlygas cheminių medžiagų sąrašai. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1223/2009 31 straipsnį, jei kosmetikos gaminių sudėtyje esančios medžiagos gali kelti pavojų žmonių sveikatai, kurį būtina sumažinti Bendrijos mastu, Europos Komisija, pasikonsultavusi su Vartotojų saugos moksliniu komitetu, gali iš dalies

pakeisti nustatytus ar įvesti naujus draudimus ir ribojimus. Nacionaliniais teisės aktais kosmetikos gaminiuose naudojamų medžiagų apribojimai nenustatomi.

2.3. Įstatymo projektu Nr. XIVP-1115 siūlomi nacionaliniai pakeitimai, susiję su techninėmis specifikacijomis, paslaugų taisyklėmis, kitais reikalavimais ir laisvo prekių judėjimo ribojimu Europos ekonominėje erdvėje. Todėl įstatymo projektas turi būti notifikuotas Europos Komisijai kaip nacionalinės teisės aktas, nustatantis techninį reglamentavimą ir galimai sukuriantis kliūčių laisvai prekybai. Notifikavimas vykdomas pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka su visais pakeitimais ir ją įgyvendinančias Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ (toliau – taisyklės). Įstatymų projektų Nr. XIVP-1115, Nr. XIVP-1116 ir Nr. XIVP-1117 priėmimas turėtų būti atidėtas bent trims mėnesiams, kad Europos Komisija ir kitos valstybės narės galėtų susipažinti su siūlomu reglamentavimu ir prireikus pateikti nuomonę.

3. Pritarti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1155 ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1 straipsnio pakeitimo ir papildymo 98¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1156 (toliau – įstatymų projektai Nr. XIVP-1155 ir Nr. XIVP-1156) tikslui – numatyti įpareigojimą pakuočių gamintojams ir (ar) importuotojams privalomai ženklini biologiškai skaidaus plastiko pakuotes ir turėti ženklo reikšmę patvirtinantį sertifikatą, tačiau siūlyti Seimui įstatymų projektų Nr. XIVP-1155 ir Nr. XIVP-1156 nesvarstyti dėl šių priežasčių:

3.1. Vadovaujantis 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, biologiškai skaidūs ir kompostuojami pirkinių maišeliai turėtų būti pradėti ženklini ne vėliau kaip po 18 mėn., kai Europos Komisija priims direktyvos 8a straipsnio įgyvendinamąjį teisės aktą, nustatantį biologiškai skaidžių ir kompostuojamų plastikinių pirkinių maišelių etikečių ar ženklų specifikacijas. Europos Komisija šio įgyvendinamojo teisės akto dar nepriėmė. Atsižvelgiant į tai, įstatymo projekto Nr. XIVP-1155 1 straipsniu siūlomas reikalavimas ženklini Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamas pakuotes iš biologiškai skaidaus plastiko ir turėti patvirtinančius sertifikatus, nesuderinamas su Europos Sąjungos teisiniu reguliavimu ir laikytinas laisvo prekių judėjimo suvaržymu.

3.2. 2020 m. kovo 11 d. paskelbtas Europos Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“ (COM(2020) 98 *final*), kuriame numatyta sukurti kompostuojamo ir biologiškai skaidaus plastiko nustatymo ir ženklinimo politikos programą ir taisykles. Europos Sąjungai priėmus tokį teisės aktą, gali prireikti keisti ir nacionalinį reglamentavimą, įskaitant pakuočių ženklinimą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas. Atsižvelgiant į tai, netikslinga svarstyti įstatymų projektų Nr. XIVP-1155 ir Nr. XIVP-1156

siūlomus pakeitimus, iki bus patvirtintos minėtos visoms valstybėms narėms privalomos taikyti kompostuojamo ir biologiškai skaidaus plastiko ženklavimo taisyklės.

3.3. Europos Komisija atlieka 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų peržiūrą, kurios tikslas sumažinti neigiamą pakuočių atliekų poveikį aplinkai, skatinti žiedinę ekonomiką (kiek tai susiję su pakuotėmis), mažinti pakuočių atliekų kiekį ir didinti perdirbtų medžiagų plastikinėse pakuotėse naudojimą. Planuojama, kad pabaigus šios direktyvos peržiūros poveikio vertinimą 2022 m. liepos mėn. bus pateiktas direktyvos keitimo pasiūlymas, kuris apims ir nuostatas dėl biologiškai skaidaus plastiko pakuočių ir labai lengvų maišelių. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atidėti įstatymų projektų Nr. XIVP-1155 ir Nr. XIVP-1156 svarstymą, kol bus patvirtintas šiame papunktyje minimos direktyvos pakeitimas.

3.4. Įstatymo projektu Nr. XIVP-1155 siūlomi pakeitimai susiję su techninėmis specifikacijomis, paslaugų taisyklėmis, kitais reikalavimais ir laisvo prekių judėjimo ribojimu Europos ekonominėje erdvėje. Todėl įstatymo projektas turi būti notifikuotas Europos Komisijai pagal Direktyvą (ES) 2015/1535 ir taisykles.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras